

Addysg Grefyddol

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau mewn Addysg Grefyddol?

- Seilir yr hunan arfarniad ar arsylwadau gwersi, arfarniadau o waith disgyblion a chyfweliadau â disgyblion.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol) a chynnwys arfarniad o asesiadau athrawon ac/neu ganlyniadau arholiad.

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 1 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Safonau mewn Addysg Grefyddol – cynnydd mewn dysgu

Cyfnod Sylfaen

Mae'r dysgwyr yn ymwybodol o rai o brif grefyddau'r byd. Maent yn ymwybodol o bwysigrwydd arweinwyr crefyddol yn y gymdeithas leol. Rhoddir cyfleoedd i'r dysgwyr drafod digwyddiadau arwyddocaol a pherthnasol yn y gwasanaethau. Erbyn diwedd blwyddyn 2 mae'r holl ddysgwyr yn ymwybodol o'r hen destament a'r testament newydd. Gallant adrodd sawl un o'r straeon. Gyda chymorth gall y mwyafrif ail ysgrifennu rhai o'r straeon hyn yn syml gan fynegi barn ar wers/neges y stori. Mae'r dysgwyr yn cael cyfleoedd i ymweld â mannau addoli lleol e.e. Eglwys Dewi Sant a bydd y Parchedig Kevin yn dod i'r ysgol i gynnal gwersi/gwasanaethau gyda plant y Cyfnod Sylfaen ac mae rhain o safon dda, ac maent yn ychwanegu'n arwyddocaol tuag at ethos yma yn yr ysgol. Mae rhan helaeth o'r gwaith wedi ei sylfaenu ar brofiadau uniongyrchol sy'n fyw i'r disgyblion ac mae'r disgyblion yn cael cyfleoedd cyson i actio a chwarae rôl. Mae sgiliau'r disgyblion yn datblygu'n dda ac rhan fwyaf yn barod i gynnig eu barn wrth drafod 'cwestiynau mawr'. Erbyn diwedd blwyddyn 2, mae'r rhan fwyaf o'r dysgwyr yn medru disgrifio prif nodweddion Capel ac Eglwys. Erbyn diwedd blwyddyn 2, mae'r rhan fwyaf o'r dysgwyr yn ymwybodol o brif wyliau a dathliadau Cristnogol ac yn gallu eu trafod yn syml. Rhoddir sylw trawsgwricwlaidd cadarn i'r maes.

Cyfnod Allweddol 2

Mae'r rhan fwyaf o'r dysgwyr yn adnabod prif nodweddion a gwrthrychau addoli, y defnydd a wneir ohonynt a phwysigrwydd mannau pererindod o fewn amryw o grefyddau'r byd. Mae'r rhan fwyaf o'r dysgwyr yn medru disgrifio nodweddion dathliadau a defodau crefyddol. Mae'r rhan fwyaf o'r disgyblion yn gwybod am waith arweinwyr crefyddol ac am straeon o lyfrau sanctaidd (amryw o grefyddau) ac am hanesion am fywyd Iesu. Mae ychydig o'r disgyblion yn llwyddoed wneud cysylltiadau rhwng gwahanol grefyddau. Mae ganddynt afael dda iawn o'r hyn sydd yn iawn ac yr hyn sydd yn foesol anghywir. Yng ngwaelod CA2 mae'r rhan fwyaf o'r dysgwyr yn gallu siarad am eu teimladau, eu gweithrediadau a'u barnau eu hunain. Hefyd mae mwyafrif o'r dysgwyr yn gallu gofyn cwestiynau am eu profiadau gyda lleiafrif yn awgrymu atebion posibl. Mae'r holl ddisgyblion yn deall pwysigrwydd o berthyn i'w cymuned ac yn deall eu rhan yn y gymuned leol. Mae gan y rhan fwyaf o'r disgyblion ymwybyddiaeth dda o barch tuag at eraill a'u hamgylchedd. Mae llawer yn dechrau dod i ddeall nad oes un ateb yn unig i gwestiynau mawr bywyd. Gall mwyafrif o'r dysgwyr gyflwyno gwahanol syniadau. Gwneir defnydd dda gan y rhan fwyaf o'r disgyblion o TGCh i gywain am arferion gwahanol grefyddau. Mae llawer o'r disgyblion yn ymwybodol o bwysigrwydd prif ddathliadau llawer o'r crefyddau. Mae'r rhan fwyaf o'r dysgwyr yn ymwybodol o brif reolau Cristnogaeth a'u heffaith ar ffordd o fyw. Mae'r disgyblion yn cael cyfleoedd niferus i glywed straeon o'r Beibl a chyfle i'w trafod yn y gwasanaethau. Mae'r dysgwyr yn ymwybodol eu bod nhw, ar y cyfan yn blant ffodus. Maent yn hoff o godi arian ar gyfer elusennau ac yn sylweddoli pwysigrwydd cyfrannu i bobl/mudiadau sy'n helpu pobl llai ffodus na nhw eu hunain. Mae'r Cyngor Ysgol wedi casglu swm o arian i nifer o elusennau lleol. Erbyn brig yr Ysgol mae'r gallu i ymdrin a geirfa grefyddol ac i adnabod rhai symbolau crefyddol yn datblygu'n dda.

Materion i gael sylw

Cyfnod Sylfaen

Angen datblygu'r gwaith ar grefyddau'r byd ymhellach. Angen i'r dysgwyr fod yn ymwybodol o rhai o'r straeon sy'n perthyn i'r crefyddau hynny ac o nodweddion y mannau addoli.

Cyfnod Allweddol 2

Mae angen ychwanegu at yr adnoddau/artefactau i gyfoethogi'r gwersi

Mae angen trefnu ymweliadau i fannau addoli crefyddau eraill e.e Mosg Bangor

Mae angen gwahodd mwy o siaradwyr i'r ysgol e.e unigolion o fudiadau fel Y Samariaid, NSPCC ac pobl o grefyddau eraill .

Rhagorol		Da	✓	Digonol		Anfoddhaol	
-----------------	--	-----------	---	----------------	--	-------------------	--

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth mewn Addysg Grefyddol?

- Dylai hunan arfarniad ystyried y dangosyddion canlynol: yr amser a roddir i'r pwnc, gwybodaeth bynciol, arbenigedd a datblygiad proffesiynol yr athrawon, addasrwydd y rhaglen astudio ac amrediad yr adnoddau dysgu a ddefnyddir.
- Mae arfarniad o arsylwadau gwersi a gwaith disgyblion yn caniatáu i benaethiaid a phenaethiaid adran i ddod i farn am ansawdd yr addysgu mewn gwersi Addysg Grefyddol o fewn yr ysgol, a'r graddau y mae disgyblion yn cael eu cymell a'u hannog i gyrraedd safonau uchel.
- Dylai ysgolion cynradd gyfeirio at y ddarpariaeth 'Pobl, Credoau a Chwestiynau' ar gyfer dysgwyr y Cyfnod Sylfaen yn ogystal ag Addysg Grefyddol yn CA2.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol).

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adrannau 2.1 ac 2.2 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Yr addysgu: cynllunio ac amrediad o strategaethau

Cyfnod Sylfaen

Mae gweithgareddau Addysg Grefyddol y Cyfnod Sylfaen yn cyd-fynd a gofynion y Fframwaith Enghreifftiol Cenedlaethol ar gyfer cyflwyno Addysg Grefyddol a'r Maes Llafur Cytun Lleol. Maent wedi adnabod y sgiliau penodol sy'n ymwneud a phobl, Credoau a Chwestiynau drwy'r meysydd Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Byd a Datblygiad Personol a Cymdeithasol, Lles ac Amrywiaeth Ddiwylliannol. Mae'r gweithgareddau yn codi'n naturiol o'r thema a astidwyd gan y plant. Caiff y Cwricwlwm Cymreig le amlwg yn y gweithgareddau ac mae'r disgyblion yn ymwybodol o storïau e.e. Mari Jones. Bydd llawer o weithgareddau y Cyfnod Sylfaen yn adeiladu ar eu profiadau ysbrydol, moesol a diwylliannol. Mae mwyafrif y disgyblion yn deal arwyddocad y gair parch yn dda a chyflawnwyd gwaith da ar reolau gan berthnasu hynny i fywydau'r disgyblion.

Cyfnod Allweddol 2

Mae'r disgyblion i gyd yn derbyn gwrs Addysg Grefyddol yn wythnosol, yn unol a'r gofynion statudo, hynny ddim yn cynnwys gwasanaethau. Mae cynlluniau gwaith yr Adran Iau yn cyd-fynd â gofynion y Fframwaith Enghreifftiol Cenedlaethol ar gyfer cyflwyno Addysg Grefyddol a'r Maes Llafur Cytun Lleol.

Nid oes gan staff yr ysgol gymhwyster e.e lefel A, gradd mewn Addysg Grefyddol, ond maent wedi derbyn hyfforddiant fel rhan o'u cyrsiau hyfforddiant cychwynol. Bydd y staff yn ymgynghori gyda staff yr ysgol uwchradd ar brydiau. Bydd staff hefyd yn darllen 'Newyddion Addysg Grefyddol' fel ffynhonnell i gael gwybodaeth am ddatblygiadau. Mae rhai arteffactau ar gael yn yr ysgol, ond mae angen buddsoddi ymhellach neu gael benthyg gan yr uwchradd i ddatblygu'r gwersi ymhellach.

Mae'r ysgol yn defnyddio system dracio 'Incerts' ar gyfer pob disgybl. Mae hwn yn galluogi athrawon edrych ar gyraeddiadau'r disgyblion a gofynion y deilliannau.

Defnyddir amrediad eang o ddeunyddiau i gyfoethogi'r themau a astudir: llyfrau stori, llyfrau gwybodaeth, adnoddau TGCh ac arteffactau.

Materion i gael sylw

Pwrcasu mwy o adnoddau i ddatblygu'r pwnc ymhellach.

Datblygu dulliau hunan asesu ac adfyfrio er mwyn sicrhau ei fod yn arfer ar draws yr ysgol.

Rhagorol		Da	✓	Digonol		Anfoddhaol	
----------	--	----	---	---------	--	------------	--

Addoli ar y Cyd

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth ar gyfer addoli ar y cyd?
Ydy'r addoli ar y cyd yn cydymffurfio â'r gofynion statudol?
Ydy ✓
Nac ydy

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 2.3.1, 'Arweiniad atodol ar arolygu Addoli ar y Cyd mewn ysgolion anenwadol' (ESTYN, Medi 2010), 'Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd' (Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 10/94)

Nodweddion da mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

Rydyn yn darparu gweithred dyddiol o addoli ar y cyd ar gyfer yr holl ddysgwyr, yn unol a'r gofynion statudol. Mae darpariaethyn bodoli i ddisgyblion gael eu neilltuo o weithredoedd addoli ar y cyd, ar gais rhieni.

Cynhelir yr addoliad ar y cyd ar lefel Cyfnod Allweddol neu ysgol gyfan. Hyd y gwasanaethau ysgol gyfan yw tua chwarter awr. Ceir cyfuniad o wasanaethau yn seiliedig ar straeon beiblaidd a gwasanaethau gyda straeon moesol. Rhoddir cyfleoedd i drafod ac i'r plant ofyn cwestiynau yn y gwasanaethau.

Byddwn yn croesawu y Parchedig Kevin i'r ysgol i gynnal gwasanaethau. Yn ogystal bydd y disgyblion yn cynnal gwasanaethau arbennig – gwasanaethau Cofio a Diolchgarwch.

Materion i gael sylw

- Mae angen buddsoddi mewn mwy o lyfrau/deunydd ar gyfer paratoi gwasanaethau, ac efallai dod a TGCh i fewn i'r gwasanaethau drwy ddefnydd o Power Point .

Rhagorol		Da	✓	Digonol		Anfoddhaol	
----------	--	----	---	---------	--	------------	--

